

UNIVERZITA KARLOVA

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

**KONSTRUKCE REAKCÍ NA ETICKÁ DILEMATA
KURÁTORŮ JAKO PRACOVNÍKŮ VYBRANÉHO ORGÁNU
SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ V PRAXI**

**Construction of reactions to the ethical dilemma of curators as
employees of the selected Socio-legal child protection Authority**

Magisterská diplomová práce

Vedoucí práce:

Autor:

Mgr. Jan Kaňák, Ph.D.

Bc. Markéta Merklová, DiS.

Praha 2022

ÚVOD

Ve své diplomové práci se věnuji otázce „Jakým způsobem konstruují kurátoři trestné činnosti dětí a mládeže jednoho vybraného OSPOD v ČR reakci na dilema zasáhnout x nezasáhnout v jejich běžné praxi?“. Mou snahou bylo popsat, jak konkrétně vytvářejí kurátoři trestné činnosti dětí a mládeže, jako specificky zaměřeni sociální pracovníci OSPOD reakce na dilema zasáhnout x nezasáhnout.

Motivací k výběru tohoto tématu bylo, že i já sama jako dříve působící kurátorka jsem se potýkala s tímto dilematem a neuměla jsem adekvátně a včas na takové situace reagovat. Největší podporou mi v té době bylo sdílení situace s kolegy, kteří ne vždy měli časový prostor a chuť se nad tématem zamýšlet. Zajímalo mě, zda se tedy s těmito situacemi kurátoři setkávají a jak na ně reagují. Tato zjištění následně mohou sloužit jako podpora a návod, jak postupovat či nepostupovat v řešení dilemat v praxi a to například pracovníkům, kteří jsou v praxi krátce.

Pravdou je, že prací, jež reflektují reakce na dilemata sociálních pracovníků obecně na OSPOD, existuje několik. Vzhledem k tomu, že pozice kurátora pro děti a mládež je oficiálně existující pozicí teprve od 90. let, zajímalo mě, jak právě konkrétně tito pracovníci v relativně „mladé pozici“ o dilematech uvažují.

Dilema zasáhnout x nezasáhnout jsem vybrala dle své praxe, jelikož právě toto dilema se v průběhu mého působení na OSPOD vyskytovalo nejčastěji a nejčastěji mě také trápilo.

Teoretická část postupuje v 1. kapitole od obecného ke konkrétnějšímu, kdy nejprve definuje sociální práci, sociálního pracovníka a následně i kurátora pro děti a mládež. Pojednává také o přístupech sociální práce, pozastavuje se nad komisionářským modelem, který pracuje s předáváním moci mezi pracovníkem a klientem.

Druhá kapitola je zaměřena na vše týkající se dilemat, kdy nejprve krátce popisuje etiku, která je spjata s etikou profese, z níž vychází etická dilemata. Dále se zaměřuje na definici dilemat, druhy a možnosti řešení. Kapitola obsahuje také popis konstrukce diskurzů dle Geeho, což nám následně napomáhá plynule přejít do empirické části práce.

Empirická část se věnuje odpovědím na hlavní výzkumnou otázku, jež je zmíněna výše. K tomu bylo zapotřebí uvést metodologický rámec výzkumu, jenž pojednává o metodách vztažených ke sběru dat, jejich vyhodnocování a interpretaci. Zaměřila jsem se na kvalitativní přístup s využitím metody rozhovorů. Rozhovory byly provedeny s pěti respondenty, následně byly nahrávky převedeny do textové podoby. Posléze proběhlo kódování a zařazování výsledků do stanovených kategorií. Výše uvedený postup následně formuloval odpovědi na dílčí výzkumné otázky, posléze na tu hlavní – „Jakým způsobem konstruují kurátoři trestné činnosti dětí a mládeže jednoho vybraného OSPOD v ČR reakci na dilema zasáhnout x nezasáhnout v jejich běžné praxi?“